

Riktlinje för när läkare, sjuksköterska, fysioterapeut och arbetsterapeut ska kontakts

Antagen av:	Vård- och omsorgsnämnden 2023-11-29, § 61, dnr VON 2023/56
Dokumentkategori:	Styrdokument
Dokumenttyp:	Riktlinje

Riktlinje för när läkare, sjuksköterska, fysioterapeut och arbetsterapeut ska kontaktas

Hänsyn ska alltid tas till vårdtagarens självbestämmande och integritet. Vårdtagaren ska alltid, om det är möjligt, tillfrågas och ge sitt medgivande innan närstående, läkare eller annan vårdgivare kontaktas. En hälso- och sjukvårdsåtgärd får inte ges utan vårdtagarens samtycke.

Enhetschef och legitimerad personal har ett gemensamt ansvar för att aktuella telefonnummer är tillgängliga och kända av berörd personal.

Legitimerad personal omfattar sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Regionen har ansvar att tillhandhålla Trosa kommuns vård och omsorg med läkarresurser.

Omvårdnadspersonalens uppdrag

Kontakta sjuksköterska

När vårdtagarens tillstånd har försämrats eller förändrats är grundregeln att omvårdnadspersonalen ska kontakta sjuksköterska som sedan bedömer om läkare behöver tillkallas.

Ett undantag är om vårdtagaren snabbt har försämrats allvarligt och tillståndet bedöms som livshotande, då ska omvårdnadspersonalen först kalla på ambulans genom att ringa 112 till SOS alarm och sedan kontakta sjuksköterska.

När vårdtagaren har hemsjukvård eller vistas inom kommunens dagverksamhet ska omvårdnadspersonalen:

1. Kontakta kommunens omvårdnadsansvariga sjuksköterska (OAS) för rådgivning, bedömning och ev. hembesök. När den legitimerade personalen utför ett hembesök på tex ett särskilt boende där det vistas flera vårdtagare samtidigt ska det alltid säkerställas med omvårdnadspersonalen att besöket gäller just den vårdtagare som omvårdnadspersonalen kontaktat den legitimerade personalen om. Detta ska göras för att säkerställa att besöket sker hos rätt vårdtagare men även för att involvera omvårdnadspersonalen i beslut som fattas kring en vårdtagare.
2. Kontakta tjänstgörande sjuksköterska när OAS inte är i tjänst och omvårdnadspersonalen bedömer att nya eller ändrade åtgärder inte kan vänta.
3. Kontakta kommunens sjuksköterska så snart som möjligt efter att de har tillkallat ambulans.

Vård- och omsorgsnämnden

När vårdtagaren inte har hemsjukvård ska omvårdnadspersonalen:

1. Kontakta distriktssköterska på Trosa vårdcentral under dagtid för rådgivning, bedömning eller för att boka besök till sjuksköterska eller läkare.
2. På kvällstid, helg och natt kontakta 1177 för rådgivning och hänvisning om vart man ska vända sig.
3. Informera sjuksköterska på Trosa vårdcentral så snart det är möjligt efter att omvårdnadspersonalen har tillkallat ambulans.

Kommunens sjuksköterska kan kontaktas för att ge råd och stöd och beslutar själv om hen kan ta sig an uppdraget eller inte beroende på om prioriteringar behöver göras. Vid rådgivning eller annat beslut måste sjuksköterska dokumentera samtalet i verksamhetssystemet.

Kontakta fysioterapeut och arbetsterapeut

När vårdtagarens tillstånd har försämrats eller förändrats så att han/hon har fått svårare att förflytta sig eller att klara dagliga aktiviteter ska omvårdnadspersonalen kontakta rehab personalen (fysioterapeut och arbetsterapeut) för rådgivning, bedömning och ev. hembesök.

Om ärendet gäller åtgärder som inte ska utföras i hemmet hänvisar arbetsterapeut/fysioterapeut vårdtagaren till rehabilitering på vårdcentralen.

Sjuksköterskas uppdrag

Omvårdnadspersonalen ska kontakta sjuksköterska om vårdtagarens tillstånd förändras eller försämras.

Sjuksköterska ska ta ställning till;

- om uppdraget behöver hanteras akut eller om det kan vänta så att omvårdnadsansvarig sjuksköterska kan ta uppdraget,
- om ett hembesök är motiverat för att kunna bedöma behovet av åtgärder,
- om läkare bör kontaktas,
- om anhörig/närstående bör kontaktas,
- om ambulans ska larmas.

Samtliga sjuksköterskor i Trosa kommun har en skyldighet att vägleda omvårdnadspersonalen när kontakt tas med sjuksköterska i ärenden som berör vårdtagare.

När patienten är inskriven i hemsjukvård

Omvårdnadsansvarig sjuksköterska (OAS) ska kontaktas i första hand. Om OAS inte är tillgänglig ska tjänstgörande sjuksköterska bedöma om nya eller ändrade åtgärder inte kan vänta.

Vård- och omsorgsnämnden

När vårdtagaren inte är inskriven i hemsjukvård

Enstaka hembesök

1177, ambulansen, sjukhus och vårdcentral kan kontakta kommunens sjuksköterska för att utföra ett enstaka uppdrag hos en person som inte är inskriven i hemsjukvården. Sjuksköterskan får då nödvändig medicinsk information och utför uppdraget enligt önskemål samt återrapporterar till ansvarig läkare/uppdragsgivare. Dessa typer av uppdrag ska inte vara av akut karaktär och det är tjänstgörande sjuksköterska som prioriterar bland övriga uppdrag vilket uppdrag som ska gå före. Sjuksköterskan ska vid hembesöket bedöma hälsotillståndet, ge stöd till den berörda personen, närstående och omvårdnadspersonal och om ambulans har tillkallats ev. utföra vissa sjukvårdsuppgifter under väntetiden.

Omvårdnadspersonal och vårdcentral kan kontakta sjuksköterska om de önskar att hon/han ska göra ett enstaka hembesök för att bedöma om vårdtagaren/brukaren är i behov av hemsjukvård eller inte.

Enstaka hembesök kan göras för att utföra sjukvårdsinsatser vid ett fåtal tillfällen, utan att personen skrivs in i hemsjukvården. Alla åtgärder och beslut tagna kring berörd patient ska det dokumenteras i en patientjournal i kommunens verksamhetssystem.

I de fall omvårdnadspersonalen kontaktar sjuksköterska och denna bedömer att personens tillstånd inte är akut, ska sjuksköterskan hänvisa till distriktssköterska vid vårdcentralen. På jourtid ska kommunens sjuksköterska ge råd och stöd till omvårdnadspersonalen och hänvisa dem vidare till 1177 eller annan instans. Även dessa bedömningar ska dokumenteras av sjuksköterskan i kommunens verksamhetssystem.

Fysioterapeut och arbetsterapeuts uppdrag

Arbetsterapeut bedömer aktivitetsbegränsning, behov av bostadsanpassning och hjälpmedel. Fysioterapeut bedömer funktionsnedsättning, förflyttning, gångförmåga och behov av hjälpmedel.

När vårdtagaren är inskriven i hemsjukvård ska om möjligt patientansvarig rehab personal åta sig uppdraget. Samtlig rehab personal i Trosa kommun är skyldiga att vidta åtgärder inom sitt yrkesansvar som inte kan vänta, när de kontaktas av omvårdnadspersonalen.

Rehabpersonalen ska ta ställning till;

- om hembesök är motiverat, för att bedöma åtgärder som gäller hemmiljön,
- om ärendet behöver hanteras akut eller om ansvarig arbetsterapeut/fysioterapeut kan ta uppdraget,
- vem som ska ta uppdraget,

Vård- och omsorgsnämnden

- om det gäller enstaka hembesök
- om det finns behov av återkommande hembesök ska personen skrivas in i hemsjukvården om han/hon inte redan är inskriven,
- om läkare eller annan vårdgivare bör kontaktas,
- om närstående bör kontaktas.

Kontakta läkare

Vårdtagaren ska tillfrågas om han/hon ger sitt medgivande till att läkare kontaktas. Vårdtagaren ska, om det inte är uppenbart obehövt, snarast få en medicinsk bedömning av sitt hälsotillstånd. En läkarbedömning ska ges i rimlig tid och legitimerad personal kan bedöma hur snart ett besök behöver bokas.

Vårdcentralernas läkare ska kontaktas för telefonrådgivning, ordinationer och för bokning av planerade eller akuta hembesök. Planerade hembesök innebär att besöket kan göras efter mer än ett dygn.

Vid en oväntad och kraftig försämring av allmäntillståndet ska sjuksköterska konsultera läkare innan vårdtagaren skickas till sjukhus, förutsatt att det är patientsäkert med en sådan fördröjning.

Vid en försämring som inte kräver akuta åtgärder ska sjuksköterska konsultera läkare om vårdtagarens allmäntillstånd försämrats, när försämringen inte är ringa och när en återhämtning till normaltillståndet dröjer. Sjuksköterskan ska även kontakta läkare innan sk palliativa ordinationer börjar ges för första gången för att säkerställa att tidigare beslut om palliativ vård kan inledas.

Läkarkonsultation vardagar på kontorstid

Vid mindre brådskande tillstånd konsulteras läkare vid nästa inbokade läkarkonsultation/rond. Om läkare behöver konsulteras tidigare ska sjuksköterska kontakta patientansvarig läkare på vårdcentralen per telefon, alternativt konsultera jourläkare.

Läkarkonsultation på jourtid

Om läkarkonsultation inte kan dröja till nästkommande vardag ska tjänstgörande sjuksköterska konsultera primärvårdsjouren i Sörmland via Nyköpings lasarets växel enligt gällande rutiner.

Hembesök av läkare

Sjuksköterska i tjänst kan kontakta läkare under hela dygnet för råd och vägledning i varje enskilt fall. Både planerade och oplanerade hembesök av läkare ska kunna utföras under hela dygnet. Det är ansvarig läkare som beslutar om ett hembesök av läkare är befogat i samråd med sjuksköterska.

Vård- och omsorgsnämnden

Akuta hembesök

Läkare ska alltid göra akuta hembesök för att konstatera oväntade dödsfall och för att skriva vårdintyg. Denna arbetsuppgift har sjuksköterskor rätt till att neka om läkaren vill delegera en sådan arbetsuppgift. Vid oväntade dödsfall skall läkaren alltid göra ett hembesök och även göra en bedömning om brott kan föreligga.

Akuta hembesök kan göras vid oväntad försämring som inträffat under det senaste dygnet. Försämringen ska inte vara livshotande men läkarbedömningen ska inte kunna vänta till närmaste vardag. Det är alltid läkaren som gör bedömningen om ett akut hembesök är befogat. Underlaget till läkarens bedömning ska grundas i rapporten från sjuksköterskan och sjuksköterskans bedömning enligt SKILS som är ett bedömningsinstrument.

Planerade hembesök

Planerade hembesök innebär att besöket kan göras efter mer än ett dygn. Hembesöket ersätter besök på vårdcentral eller sjukhus och görs när vårdtagaren inte kan ta sig till sjukvårdsinrättning utan betydande svårigheter. Dessa hembesök ska planeras i god tid och göras tillsammans med läkare och ansvarig legitimerad personal.

Riktlinjen har tagits fram med stöd av nedanstående lagar i Svensk författningssamling (SFS)

Hälsa och sjukvårdslag (HSL 2017:30)

Socialtjänstlagen (SoL 2001:453)

Patientsäkerhetslag (PSL 2010:659)

Patientlag (PL 2014:821)